

LENVIK KOMMUNE
Rådmannen

Saksbehandler, dir. tlf.:
Torleif Josefsen, 77 87 10 18

Vår dato:
25.08.2010

Deres ref.:

Vår ref.:
10/1179 - 9848/10

Arkiv: 010 &13

Prosjekt:

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

MELDING OM VEDTAK

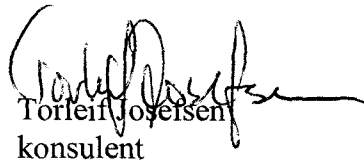
Lenvik formannskap behandlet i møte 17.08.2010 sak 167/10. Følgende vedtak ble fattet:

Vedtak:

1. Valgstyret/formannskapet i Lenvik slutter seg til forslaget som fremkommer i rapport fra DIFI om etablering av sentral valgenhet og at denne etableres som et eget direktorat, jf høringskriv fra Kommunal- og regionaldepartementets av 11. mai 2010.
2. Valgstyret/formannskapet i Lenvik viser til henvendelsen fra ordføreren i Lenvik av 26. april 2010 til Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden der det pekes på at Lenvik kommune kan være et egnet sted for lokalisere av en slik valgenhet.

Avtrykk av saken følger vedlagt.

Med hilsen

Torleif Josefsen
konsulent

Kopi til: ordføreren/valgstyrets leder, her

POSTADRESSE:	BESØKSADR.:	TELEFON:	TELEFAX:	BANKGIRO:	POSTGIRO:
9300 Finnsnes	Rådhusveien 8 9300 Finnsnes	77 87 10 00	77 87 10 11	4776 05 02614	Skatt 0827 5819310

Saksbehandler: Torleif Josefsen
 Arkivsaksnr.: 10/1179

Arkiv: 010 &13

DIFI-RAPPORT OM SENTRAL VALGENHET - HØRING

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

167/10 Lenvik formannskap

17.08.2010

Vedlegg:

1. Kommunal- og regionaldepartementet – pressemelding 18. mars 2010 om utredning om etablering av sentral valgenhet – mangler!
2. Skriv av 26. april 2010 fra Lenvik kommune v/ordføreren til Kommunal- og regionaldep. v/statsråden om innspill vedr. sentral valgenhet.
3. Skriv av 11. mai 2010 fra Kommunal- og regionaldepartementet – Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) rapport om sentral valgenhet – høring.
4. Skriv av 18. mai 2010 fra Kommunal- og regionaldep. v/statsråden – svar på kommunens brev av 26. april 2010.

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

- Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) rapport 2010:3 – valgets kval? Utredning for etablering av en sentral valgenhet.

Kort sammendrag:

Kommunal- og regionaldepartementet sendte 18. mars ut pressemelding om etablering av sentral valgenhet. Lenvik kommune v/ordføreren skrev 26. april 2010 brev til kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden om innspill vedr. etablering av sentral valgenhet, og som er besvart av statsråden ved skriv 18. mai.

11. mai sender departementet ut på høring DIFI rapport om sentral valgenhet med høringsfrist 1. september.

Saksopplysninger:

Kommunal- og regionaldepartementet skriver slik 11. mai 2010 vedr DIFI rapport om sentral valgenhet – høring:

Departementet ba i fjor høst Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) om å utrede alternativer til dagens organisering av valgarbeidet på statlig nivå. I oppdraget ble det bedt om å utrede hvorvidt det bør etableres en sentral statlig valgenhet.

I oppdraget til DIFI la departementet til grunn at en eventuell valgenhet skulle ligge under et departement. Departementet mente at det ikke var grunnlag for å gå inn på spørsmålet om en valgenhet burde være underlagt Stortinget, eller en selvstendig enhet uavhengig av regjering og Storting, siden en slik organisasjonsform ikke har tradisjon her i landet.

I hovedsak er det to forhold som er bakgrunn for ønsket om å vurdere alternativ til den organiseringen vi har i dag:

1. Det kan være behov for å skille ut de mer operative oppgavene på valgområdet fra departementet. Slike oppgaver tar en vesentlig og økende del av departementets ressurser. Det kan diskuteres hvorvidt de hører naturlig hjemme i departementet.
2. Det kan stilles spørsmål ved om det bør være større avstand mellom den politiske ledelsen og det administrative arbeidet med å gjennomføre valg.

Rapporten er levert av DIFI som rapport 2010:3. Ett eksemplar av rapporten ligger ved. Den er også offentliggjort på departementets nettsider.

Departementets videre arbeid med rapporten - høring

Regjeringen har ikke tatt stilling til om det bør etableres en sentral valgenhet. Heller ikke er det tatt stilling hvordan en slik valgenhet bør organiseres. Før en tar stilling til disse spørsmålene, ønsker departementet å gjennomføre en bred høringsrunde der høringsinstansene inviteres til å komme med innspill på de forslag som ligger i rapporten.

Departementet vil i løpet av høsten legge fram en proposisjon for Stortinget med forslag til enkelte endringer i valgloven. Vi tar sikte på å gi en omtale av DIFI-rapporten og høringsinstansenes syn på denne i proposisjonen. Dersom det skal etableres en statlig valgenhet vil vi imidlertid måtte komme tilbake til eventuelle lovendringer på et senere tidspunkt.

Frist for å avgi uttalelse til DIFI-rapporten er 1. september 2010.

I Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) rapport 2010:3 som er vedlagt brevet fra departementet om sentral valgenhet, er det gitt slik beskrivelse av etableringen:

På oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har Difi utredet etablering av en egen enhet som kan overta departementets oppgaver med forberedelse og gjennomføring av valg.

Begrunnelse for oppdraget

Med tanke på å sikre tilliten til en upartisk valgavvikling kan det være grunn til å vurdere om det bør organiseres en større avstand mellom politisk ledelse og det administrative arbeidet med å gjennomføre valg. Dessuten er det behov for å skille ut de operative oppgavene for å sikre disse ressurser en mer kontinuerlig oppmerksomhet, og for å gi departementet økt kapasitet til å ivareta mer prinsipielle spørsmål. Et sentralt moment er at de operative oppgavene er i ferd med å utvides vesentlig pga. en mer ressurskrevende forsøksvirksomhet, bl.a. med elektronisk stemmegivning.

Premisser for organisering

Difi peker på en rekke hensyn som er relevante når valgadministrasjonen skal organiseres med en sentral valgenhet underlagt KRD. En del hensyn gjelder generelt ved organisering av forvaltningsorganer, så som styrbarhet, faglighet, rettssikkerhet og effektivitet.

Enkelte av disse er det grunn til å vektlegge spesielt for valgadministrasjonen, så som behovet for å sikre tilliten til upartiskhet (som springer ut av rettssikkerhetshensynet) og behovet for faglig kvalitetssikring for å unngå feil. I tillegg kommer enkelte særlige hensyn og særtrekk ved den norske valgadministrasjonen, bl.a. er den svært desentralt organisert, det er en høy grad av tillit til at regler følges, og på sentralt nivå er det bare normer om god forvaltningsskikk som regulerer forholdet mellom politikk og administrasjon.

I vurderingen av oppgavefordelingen mellom KRD og en ny sentral valgenhet er det lagt til grunn at flest mulig oppgaver bør overføres for å gi den nye enheten en størrelse som gir et visst grunnlag for et fagmiljø og en effektiv drift.

Sekretariatsrolle eller direktoratsrolle?

Skal valgenheten i hovedsak ha en iverksettende *sekretariatsrolle* begrenset til å forvalte et detaljert regelverk, samt yte enkelte tjenester til brukerne? Eller skal den i tillegg også ha en mer faglig *direktoratsrolle* som også omfatter å være faglig rådgiver for departementet og å være kompetanseorgan utad? Det foreslås å legge til rette for at valgenheten får en direktoratsrolle. Dette vil gi størst avlastning for departementet uten at det trenger å gå på bekostning av legitime styringsbehov. Valgenheten vil dessuten bli et mer attraktivt arbeidssted med en slik bredere definert rolle.

Hvor stor uavhengighet bør en sentral valgenhet ha?

For å sikre tilliten til en upartisk valgavvikling er det ikke vurdert som tilstrekkelig å basere seg på den uavhengigheten som ligger i et ordinært departement-direktoratsforhold. Det er riktig nok ikke påvist konkrete tegn til at valgadministrasjonens upartiskhet faktisk har sviktet, eller at den er blitt oppfattet å svikte. Ut fra en prinsipiell vurdering av betydningen av upartiskhet i valgadministrasjonen og med tanke på sårbarheten ved en eventuell sviktende tillit, foreslår Difi likevel følgende begrensninger i statsrådets formelle styringsmuligheter:

- Lovfesting av valgenhetens ansvar og rolle
- Avskjæring av departementets instruksjonsmyndighet når det gjelder enkeltvedtak
- Bruk av uavhengig klagenemnd for klager på lokalvalg og tilskuddstildeling
- Direktør ansatt på et langvarig åremål uten adgang til gjenoppnevning
- Vedtekter fastsatt i kgl.res. som markerer den upartiske rollen for valgenheten.

Samlet sett vil dette kunne legge presise styringsbegrensninger som etter Difis syn vil være tilpasset valgenhetens behov for uavhengighet.

Kapasitet og kompetanse

Ut fra den skisserte oppgavefordelingen er det anslått at 8 av de ca 10 årsverk som KRD nå disponerer til valgforberedelser og -gjennomføring, bør overføres til en ny sentral valgenhet. Dette vil primært være personell med IT- og juridisk kompetanse, samt praktisk erfaring med valgavvikling. Nyrekruttering bør omfatte direktør, administrasjonssjef, kommunikasjonsrådgiver og enkelte fagpersoner. Til sammen anslås nødvendig bemanning til 13-15 årsverk med tillegg for leie/kjøp av kapasitet til fellestjenester og internadministrasjon.

Lokalisering

Sannsynlige konsekvenser ved en lokalisering utenfor Oslo er økt reisetid, tap av nøkkelkompetanse, mindre tilgang til relevant kompetanse, økte reisekostnader og lavere leiekostnader, samt ekstra gjennomføringskostnader sammenliknet med lokalisering i Oslo. På denne bakgrunn foreslår Difi noen kriterier for stedsvalget:

- Det bør foreligge gode kommunikasjonsmuligheter fysisk og teknologisk
- Hvis det vurderes som helt nødvendig å få personer med nøkkelkompetanse til å bli med over i den nye enheten, kan et kriterium være begrenset reisetid fra Oslo slik at det er lettere å få slike personer til å bli med i en overgangsperiode.
- Tilgang til nødvendig kompetanse på lokaliseringsstedet, i første rekke juridisk og IT-kompetanse, gjerne også nærhet til slike fagmiljøer.
- Mulighet for samlokalisering med en vertsinstusjon for å kunne utnytte administrative ressurser bedre, helst med en statlig virksomhet for utnytte felles kompetanse på statlige fellessystemer og felles regler.

Gjennomføring av etableringen

En etablering av ny statlig virksomhet må grovt sett igjennom en planleggingsfase, en interimperiode og selve den formelle og faktiske etableringen. For disse fasene skisserer Difi en del temaer (bl.a. bemanning, overføring av kompetanse fra KRD, intern organisering, ekstern informasjon, lokaler) som må håndteres og litt om hvordan dette kan gjøres.

Vurdering:

Organiseringen av valgadministrasjonen slik den fremstår i dag er en innarbeidet ordning der kommunen har langt de fleste oppgavene med praktisk forberedelse og gjennomføring.

Lenvik kommunes erfaring med ordningen har vært positiv. Det har imidlertid over tid blitt flere å forholde seg til i forbindelse med valgene. Dette gjelder bl.a. annet dep. og politisk organ vedr sametingsvalget, kirkevalget (der kommunen ikke har direkte ansvar for selve valget) og ordningen med de tekniske løsningene som brukes i forbindelse med valgene som scannerløsning og selve valgsystemet. Noe som gjør det mer krevende og utfordrende å gjennomføre valgene.

Rapporten som Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) har utarbeidet redegjør for mange av de problemstillingene som må vurderes/hensyntas ved endring av valgorganiseringen.

Organiseringen må i fremtiden, i enda større grad, sikre tilliten til valgordningen for å ivareta rettsikkerheten og upartiskheten i forbindelse med valgene, jf. rapporten fra OSSE i forbindelse med valgobservasjon ved valget i 2009. Og i en slik sammenheng synes det å være fornuftig å etablere en sentral valgenhet som bør etableres som et direktorat under kommunal- og regionaldepartementet.

Når det gjelder lokaliseringen av en slik valgenhet så bør den etableres slik at det vil være mulig å rekruttere nødvendig fagpersonell. Men med dagens infrastruktur innenfor kommunikasjon så vil dette være løsbart på mange steder. Viser i den sammenheng til brev av 26.4. 2010 fra Lenvik kommune v/ordføreren om at Lenvik tilbyr seg å være vertsskap for en slik etablering.

Høringen om etablering av en sentral valgenhet fremlegges med dette til behandling med slik

Innstilling:

1. Valgstyret/formannskapet i Lenvik slutter seg til forslaget som fremkommer i rapport fra DIFI om etablering av sentral valgenhet og at denne etableres som et eget direktorat, jf høringsskriv fra Kommunal- og regionaldepartementets av 11. mai 2010.
2. Valgstyret/formannskapet i Lenvik viser til henvendelsen fra ordføreren i Lenvik av 26. april 2010 til Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden der det pekes på at Lenvik kommune kan være et egnet sted for lokalisere av en slik valgenhet.

Lenvik rådhus, 4. juli 2010

Margrethe Hagerupsen

Torleif Josefsen

Behandling/vedtak i Lenvik formannskap den 17.08.2010 sak 167/10

Tilstede samtlige 7 medl/varamedlemmer

Vedtaket var enstemmig.

Louis S. Edvardsen FrP ber ordføreren purre på med hensyn å få et nytt møte med departementet. Varaordføreren svarte at purring allerede er sendt.

Formannskapets/Valgstyrets vedtak (rådmannens innstilling – enstemmig):

1. Valgstyret/formannskapet i Lenvik slutter seg til forslaget som fremkommer i rapport fra DIFI om etablering av sentral valgenhet og at denne etableres som et eget direktorat, jf høringsskriv fra Kommunal- og regionaldepartementets av 11. mai 2010.
2. Valgstyret/formannskapet i Lenvik viser til henvendelsen fra ordføreren i Lenvik av 26. april 2010 til Kommunal- og regionaldepartementet v/statsråden der det pekes på at Lenvik kommune kan være et egnet sted for lokalisere av en slik valgenhet.